

LONG INTERNATIONAL

مجموعه حقوق تطبیقی پیمانکاری

یکشنبه‌ها با:

- اثر: هیأت تحریریه مؤسسه حقوق احداث
- تحت الگوی استراتژیست حمید حسین‌زاده

انواع تغییرات تحمیلی در پروژه‌های احداث: شناسایی و مدیریت

تغییرات تحمیلی تغییرات کارفرما - مستبب یا کارفرما - پاسخگو هستند، اما به عنوان تغییرات رسمی، شناخته نمی‌شوند. تغییرات فاقد ابلاغ یک پیمانکار اصلی می‌تواند منجر به ادعای تغییر تحمیلی پیمانکار جزء شود. اگر اقدامات یا عدم اقدامات کارفرما یا پیمانکار اصلی، پیمانکار یا پیمانکار جزء را ملزم به اعمال تغییرات کند، کارفرما یا پیمانکار اصلی ممکن است موظف به پرداخت هزینه‌های آن تغییرات باشد، حتی اگر آن تغییرات رسماً ابلاغ نشده باشند. اگر رویدادهایی در طول پروژه اثری مشابه با یک دستور تغییر کتبی رسمی داشته باشند، ممکن است تغییر تحمیلی رخ داده باشد.

اصطلاحات کلیدی که اغلب با تغییرات تحمیلی مرتبط هستند عبارتند از: «دستورالعمل نانوشته»، «کار یا خدمات اضافی»، «کار مسازاد»، «بازرسی بیش از حد سختگیرانه»، «رد نامناسب»، «خطاها و کاستی‌ها»، «نقشه‌ها و مشخصات فنی مبهم»، «تفسیر نادرست از نقشه‌ها و مشخصات فنی»، «تغییر روش‌های کار»، «تغییر در توالی کار»، «تسریع»، «فقدان در افساسی اطلاعات مهم»، «دشواری شدید در عملکرد»، «هزینه بیش از حد» و «طراحی ناقص». یک بند تغییرات متداول، مفهوم تغییر تحمیلی را به شرح زیر بیان می‌کند: هر دستور کتبی یا شفاهی (که شامل راهنمایی، دستورالعمل، تفسیر یا تعیین است) که باعث تغییر شود، به عنوان یک دستور تغییر تحت این بند در نظر گرفته می‌شود؛ مشروط بر اینکه پیمانکار کتاباً اعلام کند: ۱. تاریخ اوضاع و احوال و منبع دستور و ۲. اینکه پیمانکار آن دستور را به عنوان دستور تغییر تلقی می‌کند.

دستور دهد که کار را مطابق با تفسیری از قرارداد انجام دهد که بعداً نادرست بودن آن ثابت شود، پیمانکار ممکن است حق بازبایی هزینه‌های اضافی خود را داشته باشد.

مشخصات فنی ناقص

طراحی بی‌عیب و نقص، نادر است. با این حال، تفاوت حیاتی و پرهزینه‌ای بین موارد معمول خطاها و نقص‌های جدی طراحی وجود دارد که سبب افزایش قابل توجه زمان و هزینه می‌شود. این خطاها یا کاستی‌ها، زمانی که کشف شوند، ممکن است باعث تغییر تحمیلی شوند زیرا کارفرما به طور ضمنی مناسب بودن آنها را تضمین کرده است. بنابراین، هنگامی که کارفرما لازم می‌داند در مشخصات فنی تغییراتی ایجاد کند زیرا آنها ناقص هستند، پیمانکار می‌تواند ارزش متعارف کار اضافی ناشی از تغییر را بازبایی کند. از سوی دیگر، اگر کارفرما مشخصات فنی اجرایی را ارائه دهد، ریسک برعهده پیمانکار است تا عملکرد مورد نیاز را برآورده کند.

رویه‌های بازرسی نامتعارف

رویه‌های بازرسی غیرضروری نامناسب و سختگیرانه که مانع عملکرد پیمانکار می‌شود یا بازرسی‌های متعدد که منجر به دستورات متناقض می‌شوند نیز، ممکن است تغییر تحمیلی ایجاد کنند. رد نادرست کار، الزامات برای دستیابی به استاندارد عملکرد بالاتر از آنچه در قرارداد مشخص شده است، تداخل در عملکرد پیمانکار و الزامات آزمایشی بیش از حد، همگی ممکن است منجر به تغییر تحمیلی شود. اگر کارفرما یا نماینده آن به طور نامناسب نتیجه‌گیری کند که مصالح یا روش‌های احداث مورد استفاده با استانداردهای مشخصات فنی مطابقت ندارد، دستور تغییر آنها منجر به یک دستور تغییر تحمیلی می‌شود که پیمانکار مستحق جبران آموالی خواهد بود.

اقدام نامبیینی کارفرما

هنگامی که تجهیزات و ایام مصالح تأمین کارفرما دیر یا آسیب‌دیده به کارگاه می‌رسند و کارفرما تأیید اثر آن خودداری می‌کند، ممکن است تغییر تحمیلی رخ دهد و پیمانکار را قادر به بازبایی هزینه‌های تأخیر و هزینه‌های تعمیر تجهیزات و ایام مصالح کند.

روش اجرا

قراردادهای احداث معمولاً مشخصات فنی مفصلی

تغییر تحمیلی ایجاد کند. مثال‌ها عبارتند از: خسارات کارفرما - مستبب به کارهای احداث، دستورالعملی که باعث افزایش دستمزد می‌شود، دستور کار برای افزایش نیروی کار در زمانی که انبوهی کار از قبل کافی است، عدم افشای اطلاعات فنی در مورد مسائل ماهوی، و افزایش نامناسب اطلاعات تخصصی پیمانکار. این تغییرات تحمیلی یا نواقض ساده اغلب نتیجه عدم آشنایی ناظران مقیم، با تمام شروط (قرارداد) است. برخی از نمونه‌های خاص این نوع وضعیت به شرح زیر است:

۱. اعمال رواداری‌های (حین) ساخت که نزدیک‌تر از موارد مشخص شده یا نزدیک‌تر از حد معمول در صنعت احداث است.
۲. اعمال آزمایشات پذیرش که در آن (قرارداد) هیچ کدام از آن آزمایشات مشخص نشده یا سخت‌گیرانه‌تر از موارد مشخص شده است - برای مثال، آزمایش خطوط لوله، در قطعات کوچک‌تر (خط لوله) یا جای‌بخش‌های بزرگتر آن یا آزمایش در فشارهای بیش از حد مشخص شده یا علی‌القاعده مورد نیاز.
۳. آزمایش‌های جوش‌ها توسط اشعه‌پایکس که در آن (قرارداد) مشخص نشده است.
۴. عملیات برای بهبود ظاهر سطوح بتنی در مناطقی که مشخصات فنی صرفاً نیاز به استفاده از قالب‌های ختته سه لا فولادی دارند.
۵. سنبلاست درزهای اجرایی در بتن در صورتی که آن روش مشخص نشده باشد.
۶. اعمال مقررات ایمنی فراتر از موارد مشخص شده در قرارداد یا با علی‌القاعده مورد نیاز.
۷. اعمال اقدامات کاهش آلودگی صوتی که در قرارداد مشخص نشده است.
۸. امتناع از صدور اجازات اخذ روش‌های اقتصادی‌تر که قرارداد آن را منع نمی‌کند؛ برای مثال، استفاده از یک روش ارزان‌تر اگر جایگزینی مجاز باشد و روش جایگزین، مشخصات فنی را برآورده کند.
۹. اصرار بر استفاده از یک منبع قرصه دورتر برای کار جایگزینی زمین که در آن یک منبع قرصه جایگزین نزدیک‌تر تعیین شده است.
۱۰. امتناع از مجوز حذف درزهای اجرایی غیرضروری در بتن.
۱۱. اصرار بر عمل آوری با آب در حالی که استفاده از ترکیب عمل آوری ممنوع نیست.
۱۲. اصرار بر آبه کاری (نام تجاری) خاص در حالی که قرارداد اجازه استفاده از مصالح یا تجهیزات با کیفیت برابر را می‌دهد.

مشکلات ایجاد استحقاق

تغییرات تحمیلی همیشه باید به سرعت، حداقل در مدت زمان متعارف، و قطعاً قبل از پرداخت نهایی، اعلام شوند. مشکلات رایج در ایجاد حق پیمانکار

را در مورد کیفیت عملکردی که باید برای پروژه حفظ شود ارائه می‌دهند، اما نحوه انجام کار را مشخص نمی‌کنند. مگر اینکه در قرارداد به گونه‌های دیگر مشخص شده باشد، و مشروط بر اینکه کار، ایمن و به شوه‌ای عملی انجام شود، پیمانکار حق دارد کار را با وسایل و روش‌های خود انجام دهد. اگر کارفرما پس از ابلاغ قرارداد اصرار داشته باشد که از یک روش گران‌تر استفاده شود، ممکن است تغییر تحمیلی رخ دهد. به طور مشابه، تازمانی که پیمانکار الزامات قرارداد را رعایت کند، انتخاب توالی تکمیل کار، حق پیمانکار است. کارفرما نمی‌تواند توالی پیمانکار را بدون (قبول) مسئولیت هزینه‌های اضافی مربوط به تغییر، جابه‌جا نماید.

علاوه بر این، ممکن است قراردادی تنظیم شود تا به کارفرما این حق را بدهد که قبل از تکمیل مکانیکی تمام کار، تکمیل مکانیکی و تحویل بخشی از کار را درخواست کند. در حالی که توافقنامه به روشنی بیان می‌کند که کارفرما می‌تواند این درخواست را ارائه دهد، کارفرما باید تشخیص دهد که اگر این درخواست توالی برنامه‌ریزی‌شده تکمیل مکانیکی بخش‌هایی از کار

تسریع تحمیلی

زمانی رخ می‌دهد که اقدامات یا عدم اقدامات کارفرما، پیمانکار را مجبور به انجام کار خود در زمان کمتری کند. امتناع کارفرما از اعطای تمدید مدت موجه برای یک تأخیر موجه یا الزام به انجام کار اضافی بدون اعطای زمان اضافی ممکن است منجر به تسریع تحمیلی شود

توسط پیمانکار را تغییر دهد، ممکن است هزینه‌های آن افزایش یابد و در نتیجه ارائه چنین درخواست‌هایی، تأخیر ایجاد شود. به همین دلیل، توالی تحویل باید در طول توسعه برنامه اصلی پروژه پیمانکار و آیا احداث دقیق و برنامه راه‌اندازی برای جلوگیری از این مشکل تعریف شود.

کار اضافی

هنگامی که پیمانکار به دلیل تغییر مقادیر کارفرما - مستبب (در صورت عدم وجود سلب مسئولیت‌های واضح در قرارداد)، تغییرات مشخصات فنی عملکردی یا تغییرات مکان کارگاه، ملزم به انجام کار اضافی می‌شود، و کارفرما آثار این تغییرات را تأیید نمی‌کند، ممکن است تغییر تحمیلی رخ دهد.

اقدامات متفرقه

اقدامات متعدد دیگر توسط کارفرما ممکن است

برای دریافت جبران آموالی برای تغییرات تحمیلی عبارتند از:

- شخصی که دستور تغییر را صادر کرده است، مجاز به صدور تغییر به عنوان نماینده کارفرما نبوده است.
  - دستور شفاهی بوده و هیچ مدرک یا اثباتی مبنی بر صدور دستور وجود ندارد و اغلب شرایط یک دستور شفاهی نامشخص است.
  - کارفرما اینگونه برداشت کرده است که پیمانکار، با اعتراض نکردن به یک دستور، بنا آن موافقت کرده یا داوطلبانه کار را انجام داده است.
  - دادگاه‌ها معمولاً اجازه می‌دهند که تغییرات تحمیلی پس از پرداخت نهایی فقط در شرایط خاص مطالبه شوند.
- خطاها به موقع و مناسب، که اهمیت آن را نمی‌توان نادیده گرفت، می‌تواند به سرعت این مشکلات را برطرف کند. لازم به ذکر است که امتناع کارفرما از صدور دستور تغییر رسمی، مانع از مطالبه جبران آموالی توسط پیمانکار نمی‌شود. معمولاً قبل از اینکه دادگاه‌ها بتوانند حق تغییر تحمیلی به پیمانکار اعطاء کنند، باید سه عنصر اثبات شود. این عناصر عبارتند از:
- حداقل عملکردی که پیمانکار ملزم به ارائه آن تحت قرارداد بوده است.
  - این واقعیت که کار انجام شده بیش از حداقل تعیین شده بوده است.
  - انجام تغییر توسط کارفرما یا نماینده آن الزامی شده است.
- کارهایی که توسط پیمانکار به صورت داوطلبانه انجام می‌شود ممکن است جبران نشود. یک عنصر تغییر و یک عنصر دستور (با فعل یا ترک فعل) باید هر دو وجود داشته باشند. فقط تشریفات کتبی می‌تواند در یک دستور تغییر تحمیلی وجود نداشته باشد.

نتیجه‌گیری

تغییرات تحمیلی یکی از علل رایج موارد ادعای احداث است. اگر اقدامات یا عدم اقدامات کارفرما، پیمانکار را ملزم به اعمال تغییرات کند، کارفرما ممکن است موظف به پرداخت هزینه‌های آن تغییرات باشد، حتی اگر آن تغییرات رسماً ابلاغ نشده باشند. پیمانکار به منظور اثبات حق خود برای مطالبه جبران آموالی اضافی برای تغییرات تحمیلی، باید به موقع به کارفرما اطلاع دهد که یک شرایط تغییر یافته رخ داده است.

<https://cscmlaw.com/conch/>

فصلنامه قانون

ویژه فواید مقرراتی مرتبط با پیمان

خرید اشتراک ویژه در سایت **Qanoonnameh.ir**

می‌توانید با خرید نسخه کاغذی نسخه الکترونیکی را رایگان دریافت کنید

نسخه کاغذی تمام شده است

نسخه الکترونیکی در سایت موجود می‌باشد

